

1	Landelijke ontwikkelingen	3
1.1	Toekomst peuteropvang	3
1.1.1	<i>Hogere kwaliteitseisen: peuterspeelzalen met vrijwilligers onder druk</i>	3
1.1.2	<i>Financiering: werkende ouders naar Rijk, niet werkende ouders bij gemeente</i>	3
1.1.3	<i>Financiering: gemeenten raken decentralisatie uitkering Wet OKÉ kwijt</i>	3
1.2	Besluitvorming Den Haag	5
1.3	Overige relevante landelijke ontwikkelingen	5
1.4	Conclusies landelijke ontwikkelingen	6
2	Algemene toelichting op het Voor en Vroegschoolse Educatie	7
2.1	Waarom VVE?	7
2.2	Wat is VVE concreet?	7
2.3	Nut van VVE	7
	Conclusie	8
3	Aanleiding en doel van deze nota	8
4	Beschrijving huidige situatie peuterspeelzaalwerk	9
4.1	Sturing en toezicht op de uitvoering	10
4.2	Ambitieniveau	10
4.3	Inspectie van het Onderwijs	10
5	Wettelijk kader	11
5.1	Wettelijke verplichtingen het VVE beleid conform WPO artikel 167 zijn:	11
5.1.1	<i>Doelgroep definitie</i>	11
5.1.2	<i>Bereik</i>	12
5.1.3	<i>Doorgaande lijn</i>	13
5.1.4	<i>Resultaten VVE</i>	13
5.1.5	<i>Ouderbetrokkenheid</i>	14
5.1.6	<i>Goedgekeurd VVE-programma</i>	14
5.1.7	<i>Externe zorg</i>	15
5.1.8	<i>Interne kwaliteitszorg</i>	15
6	Financieel kader VVE	15
6.1	Huidige VVE peuterspeelzalen	16
6.2	Uitgangspunten nieuwe subsidiestructuur	16
6.3	Argumenten om over te gaan op een nieuwe subsidie structuur	17
	Het aanbod gesubsidieerde peuteropvang na omvorming	17
	Aanbod en subsidiering per gebruikersgroep	17
	Vergoeding VVE	18
6.4	Uitgangspunten voor de opleidingskosten	18
7	Nadere gemeentelijke afspraken met de Voor en Vroegscholen/ overige gemeentelijke doelgroepen	19
	Taalachterstand bij statushouders	19
	Overige gemeentelijke doelgroepen	19
	Voorschoolse voorziening niet werkende ouders in Wijdmeren	20
	Uitgangspunten voorschoolse voorziening niet werkende ouders in Wijdmeren	20

1 Landelijke ontwikkelingen

Voorafgaand aan de invulling van VVE beleid 2015-2019 wordt in deze nota een korte toelichting gegeven op de harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzalen.

1.1 Toekomst peuteropvang

De harmonisatie krijgt in 2018 zijn beslag. De Gemeenten en het Rijk hebben bestuurlijke afspraken gemaakt die gaan ook over de inrichting van het stelsel van voorschoolse voorzieningen en de harmonisatie van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang. Die harmonisatie betekent dat voor beide voorschoolse voorzieningen dezelfde eisen gaan gelden, zowel wat betreft kwaliteit als wat betreft de financiering van kinderen van werkende ouders. Deze ouders vallen vanaf dat moment onder het bereik van de kinderopvangtoeslag en krijgen een maximaal uur prijs vergoed.

De nadere uitwerking van de harmonisatie heeft betrekking op de volgende hoofdpunten:

1. Versterking van het pedagogisch klimaat. Hiervoor zijn de volgende elementen van belang:
  - structurele scholing van de pedagogisch medewerkers.
  - een betere mix van mbo- en hbo functies op de werkvloer.
  - goede en gelijkwaardige samenwerking tussen basisscholen en voorschoolse voorzieningen.
  - structureel volgen van de ontwikkeling van kinderen en ontwikkelingsgericht werken.

In aanloop naar de harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen worden een aantal verschillen in kwaliteitseisen van beide voorzieningen weggenomen. Het implementatie traject loopt van januari 2015 tot januari 2018. Elk half jaar zullen onderdelen van het kwaliteitsimplementatietraject van start gaan.

Hieronder volgt een samenvatting met de verwachte consequenties voor aanbieders en gemeenten.

1.1.1 Hogere kwaliteitseisen: peuterspeelzalen met vrijwilligers onder druk

Vanaf 1 januari 2017 gelden dezelfde kwaliteitseisen voor kinderopvang en peuterspeelzalen. Dat betekent voor peuterspeelzalen dat vanaf 2016 alle groepen bezet moeten zijn met minimaal 2 gekwalificeerde beroepskrachten.

1.1.2 Financiering: werkende ouders naar Rijk, niet werkende ouders bij gemeente

Op dit moment kunnen werkende ouders die gebruik maken van peuterspeelzalen geen gebruik maken van de kinderopvangtoeslag. Vanaf 1 januari 2018 krijgen werkende ouders recht krijgen op kinderopvangtoeslag voor opvang in de voorschoolse voorziening van hun keuze: kinderdagverblijf en/of peuterspeelzaal. Het Rijk neemt daarmee een groot deel van de kosten van gemeenten over. Het organiseren van een voorschoolse voorziening voor niet-werkende ouders blijft een verantwoordelijkheid van de gemeenten en is dus afhankelijk van de beleidskeuzes die de gemeenten maken.

1.1.3 Financiering: gemeenten raken decentralisatie uitkering Wet OKÉ kwijt

Als dekking voor de extra toeslaguitgaven wordt vanaf 2018 geld overgeheveld van de gemeenten naar het Rijk. Het kabinet is bereid de overheveling van middelen te beperken tot de decentralisatie-uitkering in het kader van de Wet OKÉ. Voor de gemeente Wijdmeren gaat het om een bedrag vordering van € 62.526,26

Communicatie

- In de brieven van 1 december 2013 en 17 juni 2014 zijn de stappen toegelicht die de minister wil zetten in het harmonisatie-proces van peuterspeelzalen en kinderopvang.
- In de brief van juli 2015 heeft staatssecretaris Dekker de invoeringstermijn uitgesteld van 1 januari 2017 naar 1 januari 2018.
- In de brief van 11 april 2016 heeft staatssecretaris Dekker de uitgangspunten voor verdeling van de middelen voor gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (OAB) over de gemeenten in 2017 vastgelegd.

Dekker moest een keuze maken uit twee verdeelopties voor de verdeling van middelen voor het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (OAB) in 2017:

- o 1^e optie was het verlengen van de huidige bekostiging op basis van de school-gewichten in 2009.
- o 2^e optie was het actualiseren van de verdeling van de middelen door gebruik te maken van de schoolgewichten in 2013.

Na overleg met de VNG heeft Dekker besloten om de huidige specifieke uitkering voor het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid te verlengen op basis van de school-gewichten in 2009. Gelijktijdig wordt de bezuiniging op het OAB budget gelijk verdeeld over alle gemeenten en zullen alle gemeenten 2,8 procent minder OAB-middelen ontvangen in 2016.

- In de brief van 27 mei 2016 wordt een integraal pakket met maatregelen gepresenteerd om betere en bredere toegankelijkheid van kinderopvang te realiseren. Het pakket bevat voor 2017 de volgende elementen:
  - a) De kinderopvangtoeslag inclusief vaste voet wordt verhoogd. Vanaf 2016 stijgen de toeslagpercentages voor de laagste inkomens naar 93% en in 2017 naar 94%. Hierdoor betalen de laagste inkomensgroep vanaf 2017 € 0,43 per uur dagopvang (in geval de prijs gelijk is aan de maximum uur prijs).
  - b) Het gedurende zes maanden behouden van het recht op kinderopvangtoeslag bij werkloosheid wordt met een jaar verlengd.
  - c) De maximum uur prijzen worden verhoogd in verband met het uitblijven van indexering in 2012.
  - d) Het gemeentelijk aanbod wordt uitgebreid met het aanbod aan peuters van niet werkende ouders.
  - e) Verscherping kwaliteitseisen:
    - o De beroepskracht-kind ratio voor de babyopvang wordt van één op vier naar één op drie leidsters teruggebracht, ook wordt het maximaal aantal vaste gezichten voor baby's aangescherpt naar twee en er wordt geïnvesteerd in specifieke scholing voor beroepskrachten die werken in de babyopvang.
    - o De beroepskracht-kind ratio voor de kinderen vanaf 7 jaar in de buitenschoolse opvang wordt aangepast van 1 beroepskracht op 10 kinderen naar 1 beroepskracht op 12 kinderen.
    - o Er wordt een nieuw toezicht- en handavingskader ontwikkeld. Toezichthouders en handhavers worden getraind.
    - o Gemeenten en GGD-en gaan ervaring opdoen met het werken met een kwaliteitsoordeel, waarmee voor ouders de kwaliteit van kinderopvangorganisaties beter inzichtelijk wordt.
    - o Er wordt ingezet op de scholing en kwalificaties van beroepskrachten.
    - o Alle medewerkers krijgen recht op coaching on the job door een hbo-geschoolde pedagogisch beleidsmedewerker.
    - o Voor de spreekvaardigheid van beroepskrachten wordt een taal eis geïntroduceerd op niveau 3F.
    - o Elk kind krijgt een mentor deze zal de ontwikkeling van kinderen structureel volgen. Voor meer informatie zie het akkoord "*Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang*".
  - f) Financiën: Het kabinet vraagt aandacht bij gemeenten om de vergoeding in 2017 zoveel mogelijk in de pas te laten lopen met de vergoeding (uur prijs kinderopvang-toeslag) die vanaf 2018 zal gelden.

Om de onder a en b genoemde intensiveringen mogelijk te maken moeten enige grondslagen in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen worden aangepast.

1.2 Besluitvorming Den Haag

In de komende maanden staan er enkele belangrijke besluiten op de rol in Den Haag die van invloed kunnen zijn op de lokale inspanningen van gemeenten en aanbieders bij de harmonisatie van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang. Het gaat dan onder andere om:

- a. Aanpassingen in het wetsvoorstel Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Het voorstel is op 26 mei jl. in de Kamer ingediend. Publicatie van deze nieuwe wet- en regelgeving wordt verwacht in het voorjaar 2017 en inwerkingtreding met ingang van 1 januari 2018.
- b. Het besluit over de verdeling van de extra middelen die minister Asscher begroot vanaf 2018 om gemeenten in staat te stellen voorschoolse voorzieningen toegankelijk te houden:
  - o samen met het CBS werkt Dekker aan een nieuwe bekostigingssystematiek voor de OAB middelen die vanaf 2017 in werking moet treden.
CBS onderzoekt de invloed van verschillende indicatoren, zoals opleidingsniveau van ouders, land van herkomst, verblijfsduur in Nederland en buurtkenmerken.
Dekker verwacht dat – ook in de nieuwe verdeelsystematiek - opleidingsniveau een belangrijke voorspeller zal blijven voor het risico van een kind op een achterstand.
Dat betekent dat gemeenten die nu meer OAB middelen krijgen dan zij op basis van een evenredige verdeling op grond van schoolgewichten zouden krijgen, rekening moeten houden met een korting op de beschikbare OAB middelen vanaf 2017.
- c. Aanvullend: herverdeling 3F middelen. De G86 gemeenten hebben de afgelopen jaren extra middelen (in totaal €4,7 mln.) ontvangen om pedagogisch medewerkers die VVE geven te laten scholen en toetsen, zodat zij uiterlijk in 2016 zouden voldoen aan taalniveau 3F voor mondelinge vaardigheden en leesvaardigheden en voor schriftelijke vaardigheden 2F. Vanaf 2017 wordt dat geld onttrokken aan de G86 gemeenten en worden deze middelen overgeheveld naar de overige gemeenten.

1.3 Overige relevante landelijke ontwikkelingen

Naast de plannen van minister Asscher zijn er een aantal andere ontwikkelingen van invloed op nieuw te vormen beleid. Hierna worden deze puntsgewijs weergegeven:

- Landelijk is er, mede door de bezuinigingen op de kinderopvangtoeslag, sprake van flinke vraaguitval in de kinderopvang. De vraag naar peuterspeelzaalwerk neemt landelijk juist toe, mede doordat peuterspeelzaalwerk voor ouders goedkoper is dan kinderopvang (minder uren per dagdeel). In een aantal gemeenten zijn de wachtlijsten voor de peuterspeelzalen opgelopen, terwijl het beschikbare budget krimpt. Dit stelt de gemeente voor de vraag of deze substitutie wel houdbaar en wenselijk is, immers de peuterspeelzalen waren van oudsher bedoeld voor kinderen van niet-werkende ouders.
- Een stijgend aantal gemeenten heeft er al voor gekozen om hun peuterspeelzalen te registreren als kinderopvang (peuteropvang) zodat een deel van de ouders gebruik kunnen maken van de Rijk gefinancierde kinderopvangtoeslag via de Belastingdienst en er minder gemeentelijke subsidie hoeft te worden verstrekt.
- Het bereiken van voldoende doelgroep peuters voor een VVE traject (Voor- en Vroegschoolse Educatie) is een wettelijk taak van de gemeenten. Gemeenten moeten er dus wel voor zorgen dat er voldoende aanbod van doelgroep plaatsen is, deze zijn vooral te vinden op de peuterspeelzalen.
- Er is sprake van groeiende samenwerking tussen kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en primair onderwijs. Soms leidt dit tot de realisatie van brede scholen of Integrale Kind Centra (IKC). Een IKC is een voorziening voor kinderen van 0-12 jaar, waar kinderopvang (dagopvang en buitenschoolse opvang), peuterspeelzaalwerk en onderwijs in elkaar overlopen.
- Vanaf 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Eén van de kenmerken van het nieuwe stelsel is de vroegtijdige signalering en preventieve integrale aanpak. Investeren in de ontwikkeling van jonge kinderen is van groot belang om de ontwikkeling van het kind optimaal te stimuleren en dat kansen van ieder kind benut kunnen worden. In de beleidsontwikkeling kan dit samengevoegd worden met de VVE-ambitie, vooral als het gaat om vroeg signalering.

- In het kader van het vereenvoudigen van het belastingstelsel heeft de rijksoverheid aangekondigd dat de uitbetaling van de kinderopvang toeslag zal wijzigen. In plaats van een toeslag aan ouders te verstrekken, zal deze aan de aanbieders betaald worden.
- De inkomensafhankelijke ouderbijdrage wordt door het Rijk bij de ouders geïnd. Naar verwachting zal dit in 2018 ingevoerd worden. Men hoopt met deze wijziging tevens de fraude met de kinderopvangtoeslag te kunnen terugdringen.

1.4 Conclusies landelijke ontwikkelingen

Uit voorgaande ontwikkelingen kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

- Het peuterplan van minister Asscher maakt forse stappen in de verdergaande harmonisatie van kwaliteitseisen en financiering van voorschoolse voorzieningen, die door de invoering van de Wet OKÉ in gang is gezet. Ze formaliseren ook de stappen die veel gemeenten al genomen hebben in het 'onder de toeslagregeling' brengen van werkende ouders.
- De harmonisatie zet in op het aanscherpen van de kwaliteit van de voorschoolse voorzieningen en het harmoniseren van de toegankelijkheid/ouderbijdrage.
- Gemeenten moeten rekening houden met:
  - o De uitname uit het gemeentefonds per 2018 het betreft de decentralisatie-uitkering van € 35 mln. in het kader van de Wet Oke. Deze decentralisatie-uitkering komt te vervallen op de inwerkingtredingsdatum van dit wetsvoorstel.
  - o Het gelijk laten lopen van de vergoeding peuterspeelzalen in 2017, met de vergoeding uur prijs kinderopvangtoeslag € 7,19.
- Het peuterspeelzaalwerk is oorspronkelijk niet bedoeld voor werkende ouders. Met de invoering van de nieuwe plannen vallen alle werkende ouders (samen of alleenstaand) voortaan onder de toeslagregeling van het Rijk/ Niet-werkende ouders vallen onder een subsidieregeling van de gemeente.

2 Algemene toelichting op het Voor en Vroegschoolse Educatie

2.1 Waarom VVE?

De periode voordat kinderen naar school gaan is cruciaal voor de ontwikkeling van kinderen. Kinderen (met een achterstand) lopen het risico dat zij op de basisschool beginnen met een fikse taal- of ontwikkelingsachterstand. Kinderen met een achterstand zijn bijvoorbeeld kinderen met laagopgeleide ouders (basisonderwijs of VMBO basis- of kaderberoepsgerichte leerweg). Om dit te voorkomen zet de rijksoverheid sinds een tiental jaren in op Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE).

2.2 Wat is VVE concreet?

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) is een verzamelnaam van de methodische en systematische ondersteuning en stimulering van de ontwikkeling van jonge kinderen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het hele proces, van het definiëren van de doelgroep tot het maken van afspraken over de resultaten met de basisscholen (vroegschoolse educatie).

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) is bedoeld voor jonge kinderen van circa 2 tot 6 jaar met een (taal)achterstand. VVE programma's zijn speciaal ontwikkeld voor kinderen met een risico op taal- en ontwikkelingsachterstand met als doel de kansen op een goede schoolloopbaan voor deze kinderen te vergroten.

Voorschoolse educatie is een wettelijke taak en vindt plaats in een peuterspeelzaal en/of kinderdagverblijf en is bedoeld voor peuters van 2 tot 4 jaar. De voorschoolse educatie valt onder de financiële en bestuurlijke verantwoordelijkheid van gemeenten. De gemeente bepaalt welke kinderen in aanmerking komen. De toeleiding en indicatie loopt via het consultatiebureau. Vroegschoolse educatie gebeurt in basisscholen en is gericht op kinderen uit groep 1 en 2.

VVE richt zich op de volgende ontwikkelingsgebieden:

- Taalontwikkeling: die wordt gericht gestimuleerd door de beginnende geletterdheid en de woordenschat.
- Beginnende rekenvaardigheid, zoals het leren tellen, het meten en de oriëntatie in ruimte en tijd.
- Motorische ontwikkeling: het ontwikkelen van grove en fijne motoriek staat hier centraal.
- Sociaal-emotionele ontwikkeling: zoals het stimuleren van zelfstandigheid, zelfvertrouwen en samen spelen en werken.

Om deze doelen te bereiken, wordt bij VVE gewerkt met specifieke VVE-programma's.

2.3 Nut van VVE

Recent zijn er nog drie onderzoeken beschikbaar gekomen over de effectiviteit van VVE:

- 1.Onderzoek van het CPB naar de invloed van ve op schoolrijpheid
- 2.Het cohortonderzoek Pre-COOL
- 3.Effectonderzoek pilot startgroepen

1. Onderzoek van het CPB naar de invloed van vve op schoolrijpheid

Uit het onderzoek blijkt dat doelgroepkinderen in de G37 minder vaak blijven zitten dan doelgroepkinderen buiten de G37. Voornamelijk jongens hebben geprofiteerd van de impuls. De onderzoekers concluderen dat de extra inzet in de G37 een positief korte termijn effect heeft op de schoolloopbaan van deze kinderen. Zij verwachten dat het vve-beleid zichzelf ook in de Nederlandse context terugverdient wanneer deze positieve effecten zich doorzetten en er ook positieve effecten op toetscores en emotionele ontwikkeling zijn.

2. Het cohortonderzoek Pre-COOL

Het pre-COOL cohortonderzoek is opgezet met als doel om goed onderbouwde uitspraken te kunnen doen over de maatschappelijke opbrengsten van investeringen in opvang en educatie in

de voor- en voerschoolse periode. Een tweede doel is om meer inzicht te krijgen in factoren die de ontwikkeling van jonge kinderen beïnvloeden, met name de kenmerken van voerschoolse voorzieningen en van de thuissituatie. Om hier antwoord op te krijgen worden twee cohorten kinderen langdurig gevolgd, het twee- en vierjarigencohort.

Uit het onderzoek blijkt dat kinderen met een risico op taalachterstand in Nederland vooral op peuterspeelzalen zitten en die peuterspeelzalen maken in overgrote meerderheid gebruik van een vve-programma. Een deel van de kinderen met een risico op taalachterstand gaat naar de kinderopvang. Ook daar wordt in toenemende mate gewerkt met een VVE-programma. De kwaliteit van deze instellingen blijkt in het algemeen hoger te zijn dan van instellingen die geen vve-beleid voeren.

In Nederland gaan de meeste doelgroepkinderen dus naar instellingen met een vve-beleid en met een hogere kwaliteit (onderzoeksvraag 1). Deze kinderen krijgen een stimulerend en taalrijk aanbod. Tegelijkertijd blijkt dat de educatieve kwaliteit op deze instellingen nog kan worden verbeterd. Educatieve kwaliteit gaat vooral over de interactie van pm'ers met de kinderen, waardoor de kinderen een rijke omgeving aangeboden krijgen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan pm'ers die taalrijke spelletjes doen met de kinderen, woorden aan kinderen uitleggen en vragen stellen die kinderen stimuleren tot denken. Ook blijkt dat wanneer er meer doelgroepkinderen op een locatie zitten de uitvoering van het vve-beleid beter is en er hogere kwaliteit wordt geboden.

Uit het onderzoek blijkt dat de:

- achterstand van de doelgroepkinderen ten opzichte van kinderen zonder risico op achterstanden in de voerschoolse periode weliswaar niet helemaal wordt ingelopen, maar wel substantieel afneemt.
- kinderen die de snelste ontwikkeling doormaken voorzieningen van hogere kwaliteit bezoeken en dat vooral doelgroepkinderen gebruik maken van deze voorzieningen. Deze voorzieningen hanteren vaak een vve-programma.

Conclusie

- De onderzoekers concluderen op basis van deze resultaten voorzichtig dat deelname aan voerschoolse voorzieningen met een vve-programma kan compenseren voor onvoldoende stimulatie in de thuisomgeving mits de uitvoering van het programma, en daarmee de kwaliteit van de voorziening, op orde is.
- Wanneer de resultaten samen bekeken worden, kan er geconcludeerd worden dat het ook in de Nederlandse context zinvol is om in te zetten op VVE voor kinderen met een risico op (taal)achterstand. Doelgroepkinderen ontwikkelen zich sneller in voorzieningen die opvang bieden van hoge kwaliteit, en daardoor vermindert hun achterstand. Vaak zijn dit instellingen die vve-beleid voeren. Tegelijkertijd wordt zowel in pre-COOL als in de pilot startgroepen aangegeven dat ook in deze instellingen de educatieve kwaliteit voor verbetering vatbaar is. Dit wordt onderschreven door het recent gepubliceerde review van de OESO over het Nederlandse Onderwijsstelsel.

3 Aanleiding en doel van deze nota

In deze nota worden de afspraken gemaakt voor de VVE periode 2016 tot en met 2019. Wijdmeren voert sinds 2010 VVE-beleid. Deze nota is tot stand gekomen naar aanleiding van de evaluatie over periode 2012-2015 met de kinderopvanglocaties en de Consultatie Bureaus Gooi en Vechtstreek afdeling Jeugd en Gezin.

Bij het opstellen van de nota is gekeken:

- Naar welke afspraken er gemaakt zijn met betrokken partijen.
- Naar aanvullingen en/of verbeterpunten naar aanleiding van de ervaringen in de praktijk.
- Naar een nieuwe subsidiestructuur voor de gesubsidieerde VVE plaatsen.

In voorbereiding op de harmonisatie peuterspeelzalen kinderopvang worden de kosten van een VVE plek opnieuw berekend, met daaraan gekoppeld de jaarlijkse ouderbijdrage. Het nieuwe uurtarief loopt tot 1 januari 2018 en zal bijgesteld worden conform de landelijke wijzigingen harmonisatie peuterspeelzalen kinderopvang.

- Of de gemeente Wijdmeren voldoet aan de wettelijke regelgeving.

4 Beschrijving huidige situatie peuterspeelzaalwerk

In dit hoofdstuk wordt een korte beschrijving gegeven van de huidige situatie van het peuterspeelzaalwerk in de gemeente Wijdmeren.

In Wijdmeren wonen op 1 juni 2015 ongeveer 400 peuters in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. 134 peuters van 2 en 3 jaar (bron: peuterspeelzalaanbieders, inclusief VVE) maken gebruik van de peuterspeelzalen. 111 kinderen maakten gebruik van reguliere peuterplaatsen en 23 kinderen maken gebruik van een VVE peuterplaats.

Elke gemeente ontvangt in het kader van de Wet OKÉ jaarlijks een bedrag om de onderwijsachterstanden te bestrijden. De gemeente is met deze middelen verplicht om zoveel VVE-plaatsen aan te bieden als er doelgroep peuters zijn. De inspanningsverplichting is echter gerelateerd aan de eigen doelgroep definitie, deze kan ruimer of anders zijn dan de definitie van het Rijk, die uitgaat van het aantal gewichtenleerlingen. Voor het landelijk criterium geldt dat 75% van het aantal 4 en 5-jarige kinderen met een leergewicht op peildatum 1 oktober het aantal aan te bieden plaatsen bepaald voor het volgende kalenderjaar. Een leergewicht geeft de vooropleiding van de ouders aan (grotweg: een leerling met 1,2 gewicht betreft ouders met alleen basisschool, en 0,3 gewicht betreft ouders met lager beroepsonderwijs), dit is dus code P van de ondergenoemde doelgroepdefinitie.

Te plaatsen aantal kinderen op grond van leergewicht (15% van het aantal geboren)

	juni 2013 t/m mei 2014	juni 2014 t/m mei 2015	juni 2015 t/m mei 2016	juni 2016 t/m mei 2017
Ankeveen	3	2	2	2
s-Graveland	1	1	2	2
Kortenhoef	10	8	9	7
Loosdrecht	10	11	10	9
Breukeleveen	0	0	1	0
Nederhorst den Berg	7	6	6	5
Totaal	31	28	30	25

Per 1 oktober 2015 waren er in Wijdmeren 30 kinderen met een leergewicht. Dit betekent dus dat Wijdmeren in 2016 wettelijk minimaal 22,5 plaatsen (75% x 30) moet kunnen aanbieden. Ervan uitgaande dat er gemiddeld 30 kinderen per jaar met een leergewicht zijn in de gemeente, bedraagt het percentage doelgroepkinderen grotweg 15% van het aantal geboren per jaar.

De gemeente Wijdmeren hanteert een brede definitie (zie kopje a doelgroepdefinitie) en streeft ernaar om 90% van de doelgroepkinderen volgens de brede definitie te plaatsen. Voor de VVE plaatsen betekent dit in 2016 27 doelgroepkinderen en in 2017 23 doelgroepkinderen.

Er zijn 6 aanbieders van gesubsidieerd peuterspeelzaalwerk actief in Wijdmeren namelijk:

- Kindercentra Midden Nederland Kind & Co.
- Stichting Eigen & Wijzer.
- Stichting SKG.
- Thuis Bij b.v.
- Kidswereld.

De aanbieders exploiteren in totaal 6 peuterspeelzaallocaties, waarvan 3 locaties ook VVE plaatsen aanbieden (met een mogelijke 4^e aanbieder wordt nog overleg gevoerd). Alle aanbieders bieden ook overige vormen van kinderopvang aan.

4.1 Sturing en toezicht op de uitvoering

- De gemeente houdt toezicht op de naleving van de wettelijke kwaliteitseisen door peuterspeelzalen en kinderopvanglocaties en op de kwaliteitseisen waar de professionals (d.w.z. houders en beroepskrachten) aan moeten voldoen (zoals beroepskracht kind ratio, groepsgrootte, opleidingseisen en opleidingsplan). Het toezicht op de peuterspeelzalen en kinderopvang wordt in opdracht van de gemeente door de GGD uitgevoerd.
- De Inspectie van het onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit van de voorschoolse educatie door middel van signaal gestuurd toezicht. Signalen kunnen afkomstig zijn van een GGD of gemeente.

4.2 Ambitieniveau

- De reguliere peuterspeelzalen in de gemeente werken op ambitieniveau 1 spelen, ontmoeten, ontwikkelen en signaleren. In de groepen wordt gewerkt met 1 beroepskracht en 1 vrijwilliger per groep van 16 kinderen.
- De VVE peuterspeelzalen werken op ambitieniveau 2: spelen, ontmoeten, ontwikkelen en signaleren en ondersteunen. In de groepen wordt gewerkt met 2 gediplomeerde leidsters per groep van 16 kinderen.
Met de houders is afgesproken dat bij ernstige onderbezetting het mogelijk is de groep te halveren naar 8 kinderen met één VVE geschoolde-beroepskracht, dit omdat het exploitatierisico volledig bij de aanbieder ligt. Het 4 ogen principe blijft wel van kracht.

4.3 Inspectie van het Onderwijs

De inspectie van het Onderwijs heeft in september 2014 de kwaliteit van de VVE in Wijdmeren onderzocht en een samenvattend rapport uitgebracht. Hieruit zijn de volgende verbeterpunten naar voren gekomen:

- Bereik en aanbod peuterplaatsen.
- Resultaatafspraken met de scholen.

In april 2016 heeft de inspectie van het Onderwijs in het kader van signaalgestuurde toezicht de gemeente Wijdmeren opnieuw bezocht. Hieruit de volgende verbeterpunten naar voren gekomen:

- Resultaatafspraken met de scholen (voor de uitwerking zie punt 5.1.4).
- Ouders (voor de uitwerking zie punt 5.1.4).
- Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau.

5 Wettelijk kader

Het wettelijke kader voor het VVE beleid is de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (Wet OKÉ). Het doel van de wet is om de taalontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren en de kwaliteit van de peuterspeelzalen te verbeteren. De wet wijzigt 3 wetten: de 'Wet Kinderopvang' (WK), de 'Wet op het onderwijstoezicht' (WOT) en de 'Wet op het Primair Onderwijs' (WPO). De belangrijkste onderdelen van de Wet OKÉ zijn:

- De verplichting voor gemeenten om een goed voorschools aanbod te doen aan alle jonge kinderen met een taalachterstand.
- Een landelijk kwaliteitskader voor peuterspeelzalen; hiermee wordt een groot deel van de kwaliteitsregels voor de kinderopvang ook van toepassing op het peuterspeelzaalwerk.
- Behoud van de financiële toegankelijkheid van de peuterspeelzaal voor ouders van kinderen die in aanmerking komen voor VVE. Ouders van doelgroepkinderen betalen per saldo niet meer dan ouders in de kinderopvang die voor de hoogste belastingtoeslag in aanmerking komen.
- Toezicht en handhaving op de kwaliteit van peuterspeelzalen en voorschoolse educatie.

5.1 Wettelijke verplichtingen het VVE beleid conform WPO artikel 167 zijn:

5.1.1 *De definitie van 'doelgroepkind' (art. 167 WPO, lid 1a, 1).*

5.1.2 *Het bereik, zowel het aantal aangeboden als het aantal gerealiseerde/bezette VVE-kindplaatsen. (art. 166 WPO). De toeleiding (art. 167 WPO, lid 1a, 2).*

5.1.3 *Doorgaande lijn (art. 167 WPO, lid 1a, 3; art. 15i WOT, lid 1f).*

5.1.4 *Resultaten van VVE (art. 167 WPO, lid 1b).*

Naast bovengenoemde verplichting fungeren de hieronder genoemde punten als toetsing voor de gemeentelijke context:

5.1.5 *Ouderbetrokkenheid.*

5.1.6 *Goedgekeurd vve-programma (art. 15i WOT, lid 1c).*

5.1.7 *Externe zorg (art. 15i WOT, lid 1d).*

5.1.8 *Interne kwaliteitszorg (art. 15i WOT, lid 1e).*

5.1.9 *Nadere gemeentelijke afspraken over de voor- en de vroeg scholen.*

Hieronder volgt een korte samenvatting van bovengenoemde punten met de verwachte consequenties voor de houders en de gemeente Wijdmeren.

5.1.1 Doelgroep definitie

Doelgroepkinderen zijn gedefinieerd volgens de weging van leerlingen in het basisonderwijs en bestaan uit (*code P, de gewichtendefinitie*):

- Kinderen van laag opgeleide ouders.
- Maximaal basisonderwijs of (V)SO-ZMLK.
- Maximaal LBO/VBO, praktijkonderwijs of VMBO basis- of kaderberoepsgerichte leerweg.

De gemeente Wijdmeren heeft deze categorie uitgebreid met door de Consultatie Bureaus Gooi en Vechtstreek afdeling Jeugd en Gezin (op basis van professionele inschatting) te indiceren doelgroepkinderen (*code Q*). Dit zijn:

- Taalzwakke kinderen.
- Kinderen in een taalarme omgeving: risico op taalachterstand door onvoldoende taalaanbod in het Nederlands.

De gemeente Wijdmeren hanteert een brede doelgroep definitie code P en Q. Het uitgangspunt hierbij is:

- Maximaal bereik van alle kinderen met (taal)achterstanden: geen segregatie, maar gezamenlijke voorzieningen voor peuters met, en peuters zonder, "achterstanden" (met een maximum van 50% doelgroepkinderen per groep).

- Een streefbereik van 90% van de doelgroepkinderen volgens gewichten definitie (in plaats van 75% landelijke norm). Gemiddeld kunnen op jaarbasis 28 doelgroepkinderen geplaatst worden.
- VVE locaties in Wijdmeren zijn verspreid over de kernen Loosdrecht, Nederhorst den Berg, 'Graveland, Kortenhoef en Ankeveen.

Verbeterpunt doelgroep definitie heeft vorm gekregen in:

- Het betrekken van de doelgroep kleuters (vroeg school) in de doelgroep definitie.
- Het, in overleg met VVE-partners, (jaarlijks) aanpassen van de doelgroep definitie.
  - o VVE afspraken worden jaarlijks vastgelegd in het directie overleg met de basisscholen.
  - o Interne Begeleiders nemen deel aan werkgroep VVE.

5.1.2 Bereik

- Uit het onderzoek van het ministerie in 2014 is gebleken dat er een verbeterpunt zit bij het bereik en aanbod van de peuterplaatsen. Dit had te maken met de aanlooperperiode. Per 1 oktober 2013 waren er 33 kinderen van 4 en 5 jaar met een leergewicht. Hiervan moesten er 75% geplaatst worden, dat zijn er 25. Op het moment van het onderzoek (2013) waren er 17 kinderen geplaatst en voldeed de gemeente niet aan deze norm. Wijdmeren hanteert een brede doelgroepdefinitie. Dit zou betekenen dat er meer kinderen geplaatst zouden kunnen worden dan dat er kinderen met een gewichtenregeling zijn. In de afgelopen jaren is dit niet het geval geweest, ondanks dat er genoeg plaatsen waren en alle kinderen (die ingeschreven staan in GBA) door het consultatiebureau gezien worden.

Aantal geplaatste doelgroepkinderen per kern

	2013	2014	2015
Graveland/Kortenhoef/Ankeveen			
Stichting kinderopvang 's-Graveland	4	10	6
Loosdrecht			
Pinkenstal	5	8	5
Optimist	1	2	2
Nederhorst den Berg			
Kidswereld	7	7	8
Thuis Bij	0	0	2
Totaal	17	27	23

Aantal te plaatsen doelgroepkinderen

	2013	2014	2015	2016	2017
Op basis van rijkstaakstelling 75%	25	23	21	23	19
op basis van brede doelstelling 90 %	30	28	25	27	23

Mogelijke reden van een laag bereik (op basis van de brede doelgroepdefinitie) kunnen zijn:

- Dat de gemeente niet altijd de doelgroepkinderen door krijgen die op een kinderdagopvang locatie zitten (er is geen financieel belang tussen kinderopvang en gemeente, immers de ouders krijgen de kinderopvangtoeslag via de belastingdienst terug).
- De indicering van het consultatiebureau. Het consultatiebureau geeft aan dat kinderen van wie de verzorgende ouder goed Nederlands spreekt, niet als doelgroepkind worden aangemerkt, ondanks de mogelijk lage opleiding van de ouders.
- De gemeente heeft in verhouding veel hoog opgeleide ouders (hierdoor zou de gemeente onder het landelijke gemiddelde, op basis van de rijksdefinitie, kunnen zitten).

Verbeterpunt bereik/non bereik heeft vorm gekregen in:

- Uitbreiding van het aantal VVE-plaatsen locaties.
- Aanpassing toeleidingsafspraken.
- Nieuwe afspraak voor het toetsen op taalachterstand van elke peuter op de peuterspeelzaal of het kinderdagverblijf. Door de pedagogische medewerker zodat het beginniveau kan worden bepaald en de juiste kinderen VVE begeleiding krijgen.
- Het jaarlijks uitvragen van informatie bij het consultatiebureau en kinderopvangcentra met betrekking tot het aantal doelgroep kinderen die geen gebruik maken van een VVE plek.
- Betere afstemmingsafspraken tussen de uitvoeringpartners (consultatiebureau en kinderen peuteropvanginstellingen).

Voortraject, signalering en indicering

De procedure en de werkwijze hoe te handelen bij een VVE indicatie is vastgelegd in de Afsprakennotitie Gooi en Vechtstreek afdeling Jeugd en Gezin; 'doelgroep bepaling en toeleiding' (Bijlage 2). Hierin staat de werkwijze van kennismaking tot plaatsing beschreven. Naar aanleiding van de evaluatie wordt de afsprakennotitie op een paar punten aangepast.

Verbeterpunt voortraject, signalering en indicering heeft vorm gekregen in:

De afspraken notitie; "doelgroep bepaling en toeleiding" is op de volgende punten aangepast:

- Vanuit het consultatiebureau wordt de VVE indicatie met P en Q codering onderbouwd.
- Alle niet geïndiceerde peuters op de kinderopvang en de peuterspeelzalen worden in de eerste twee maanden door de pedagogische medewerkers geobserveerd. De instelling beoordeelt of er alsnog een indicatie aangevraagd dient te worden bij het consultatiebureau.
- Indien nodig vindt er één keer per twee maanden overleg plaats tussen het consultatiebureau en de kinderopvang- organisatie over de voortgang van het doelgroepkind en eventuele opschaling naar het sociale wijkteam.
- De verpleegkundigen van het consultatiebureau krijgen een actieve rol om ouders te stimuleren en ondersteunen als het kind niet op het kinderdagverblijf verschijnt.

5.1,3 Doorgaande lijn

Voor een goede afstemming tussen de peuterspeelzalen, kinderopvanglocaties en de basisscholen is overdracht van leerling gegevens nodig. Het systematisch observeren en registreren van de ontwikkeling van kinderen en de opbrengsten is hierin een eerste stap. De overdracht van peuterspeelzaal/kinderdagverblijf naar de basisschool gebeurt door middel van een overdrachtsformulier met een 'warme overdracht' van de kind gegevens. Dit wil zeggen dat pedagogisch medewerkers van de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven deze gegevens aanvullen met waarnemingen over het kind.

In Wijdmeren zijn met de peuterspeelzalen, kinderopvanglocaties en basisscholen afspraken gemaakt over een warme overdracht. Tijdens de overdracht wordt gebruik gemaakt van het overdrachtsformulier "voorschoolse voorziening naar basisonderwijs" (zie bijlage).

5.1,4 Resultaten VVE

De verplichting tot resultaatafspraken met de vroeg scholen (lees basisscholen groep 1 en 2) is vastgelegd in art. 167 lid 1 sub b WPO). Afspraken met een school kunnen bijvoorbeeld zijn dat er een erkend VVE-programma gebruikt wordt dat aansluit op de voorschoolse periode, dat leerkrachten en onderwijsassistenten zijn geschoold in vroegschoolse educatie, of dat er een vastgesteld percentage van de VVE-kinderen is die een bepaalde ontwikkelingsgroei heeft laten zien op het gebied van de taal, waarbij gebruik gemaakt wordt van een bepaald ontwikkelingsgericht instrument.

Verbeterpunt resultaatafspraken met de scholen heeft vorm gekregen in:

- Voor 1 januari 2017 resultaatafspraken overeenkomen en vastleggen met betrokken houderinstellingen en VVE scholen. Deze afspraken dienen vertaald te worden in concrete en meetbare inhoudelijke resultaatafspraken voor de voor en vroeg scholen en betrekking hebben op relevante (leer/ vaardigheid) ontwikkeling van de doelgroepkinderen. Ook dient er vastgesteld te worden hoe de betrokken instellingen deze gegevens periodiek inleveren.
- Voor de monitoring van de gemaakte afspraken wordt VVE jaarlijks geagendeerd in het directieoverleg scholen over onderwijsachterstandenbeleid. Het betreft de afspraken inzake; doelgroep, toeleiding, doorlopende leerlijn en resultaatafspraken van vroegschoolse educatie .
- Actieve werving nieuwe vertegenwoordiging van de basisscholen in de werkgroep VVE. De werkgroep is vanaf 2010 samengesteld en bestaat uit vertegenwoordigers van verschillende kinderopvangcentra, basisscholen, verpleegkundigen van het consultatiebureau en een vertegenwoordiging vanuit de gemeente. De werkgroep komt gemiddeld 3 keer per jaar bij elkaar.

5.1.5 Ouderbetrokkenheid

Ouderbetrokkenheid heeft een positief effect op het functioneren van kinderen binnen school, blijkt uit verschillende onderzoeken. Dit betreft zowel leerprestaties als gedrag en werkhouding. Dit verband is aanwezig bij gezinnen van alle economische achtergronden en opleidingsniveaus en alle etnische achtergronden en bij kinderen van alle leeftijden. Verder blijkt uit onderzoek dat vooral de betrokkenheid thuis een grote bijdrage levert aan de ontwikkeling en het leersucces van kinderen. Het is hierbij vooral van belang dat alle ouders met hun kinderen praten over de (voor)school/opvang en de tips toepassen die zij krijgen van de (voor)school (voorlezen, gesprekjes voeren met kinderen, liedjes zingen).

Vanuit de peuterspeelzalen en de kinderopvang wordt opgemerkt dat ouders heel vrijblijvend met de VVE omgaan en zelf nauwelijks inspanning leveren op het gebied van taal. De betrokkenheid van de ouders moet vergroot worden en minder vrijblijvend.

Verbeterpunt ouderbetrokkenheid heeft vorm gekregen in:

- Bij indicering van de peuter wordt vooraf aan de plaatsing een overeenkomst opgesteld tussen de gemeente en de ouders van het doelgroepkind. Het contract wordt bij het consultatiebureau besproken en ondertekend.
- In het kader van ouderbetrokkenheid zullen de mogelijkheden voor een koppeling van VVE thema's met de activiteiten van de voorleesexpress en meeleesclubs worden onderzocht.
- Werk inhoudelijk uit welke onderdelen het ouderenbeleid moet bevatten (concrete doelen en verwachte resultaten geeft richting aan de activiteiten en levert een bijdrage aan de bewustwording van ouders en het belang van hun rol in de ontwikkeling van hun kind.

5.1.6 Goedgekeurd VVE-programma

In de gemeente Wijdmeren wordt gewerkt met de programma's Piramide en Uk & Puk. In beide programma's wordt op een gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling op het gebied van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling gestimuleerd.

In Wijdmeren verzorgen 2 instellingen de programatische scholing voor alle voorscholen:

- Eigen Wijzer verzorgt de opleidingen voor de pedagogische medewerkers voor de methode Piramide.
- Kidswereld doet dit voor de methode Uk & Puk.

Bij de scholing gaat het om het vergroten van kwaliteit van pedagogisch medewerkers, ouderbetrokkenheid en het van bereik peuters en ouders. Door:

- Het borgen van kennis en expertise (interne kwaliteitszorg) VVE met 2 intervisiebijeenkomsten en Video Interactie Begeleiding.
- Scholing van nieuwe medewerkers in VVE programma.

De afspraken met de voorscholen over het integraal VVE-programma en de scholing van de pedagogisch medewerkers worden eens per 4 jaar vastgelegd. In 2016 start een nieuw termijn. Met de verschillende kinderopvanglocaties wordt overleg gevoerd over de wensen met betrekking tot de opleidingen van de pedagogisch medewerkers .

5.1.7 Externe zorg

Gemeenten zijn, in het kader van integraal jeugdbeleid, verantwoordelijk voor een sluitend netwerk van zorgverleners, zodat kinderen op effectieve en efficiënte wijze de zorg en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

De gemeente Wijdmeren kent voor peuters de volgende zorgstructuren (waar ouders en voorscholen indien nodig gebruik van kunnen maken):

- Huisarten.
- Het consultatiebureau.
- Schoolmaatschappelijk werk.
- Sociale wijkteams.
- Versa (maatschappelijk werk en welzijn).

De gemeente werkt met de verwijfsindex en Veilig thuis (safe methode).

5.1.8 Interne kwaliteitszorg

De instellingen voeren systematische evaluatie van de VVE programma's uit en ter verbetering van hun inzet wordt er 2x per jaar intervisie bijeenkomsten gehouden, naast de Video Interactie Begeleiding. Dit is onderdeel van de scholingsaanbod in de gemeente Wijdmeren.

6 Financieel kader VVE

De onderwijs achterstandsgelden zijn geormerkte middelen en mogen slechts worden uitgegeven ten behoeve van de bestrijding van onderwijsachterstanden. Hieronder vallen de volgende bestedingen:

- Bestedingen aan voorschoolse educatie (WPO art. 166). Dat wil zeggen voldoende voorzieningen in aantal en de spreiding van voorschoolse educatie voor kinderen met een risico op taalachterstand (wettelijke taak).
- Indicering VVE, toeleiding VVE, doorgaande lijn VVE, resultaten VVE, overdracht naar het basis onderwijs (wettelijke taak).
- Besteding aan afspraken over VVE met VVE partners (WPO art. 167).
- Besteding aan overige activiteiten voor leerlingen met een grote taalachterstand (WPO art. 165): In samenspraak met de scholen activiteiten aanbieden ten behoeve van beheersing taal (geen wettelijke taak).

De wet OKÉ middelen mogen uitgegeven worden ten behoeve van:

- Harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzalen.
- De verplichting van de gemeente om een kwalitatief goed voorschools aanbod te doen aan alle kinderen met een risico op een taal achterstand in de gemeente.
- De organisatie van toezicht op peuterspeelzalen en VVE (wettelijke taak).

De huidige toekenningsperiode loopt tot 1 januari 2016 en zou daarna opnieuw voor 4 jaar worden ingezet tot 2019. De ministerie en CBS zijn bezig met het uitwerken van een nieuwe bekostigingssystematiek die de gemeente in staat moet stellen om de voorschoolse voorzieningen in stand te houden na 1 januari 2018. Om die reden zal de herberekening gelden tot de invoering van de harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen op 1 januari 2018. Werkende ouders gaan vanaf januari 2018 over naar de kinderopvangtoeslag. Niet werkende ouders blijven bij de gemeente.

6.1 Huidige VVE peuterspeelzalen

De VVE inspanning vindt plaats op basis van voorgeschreven kwaliteitseisen en daadwerkelijk bereik van het aantal doelgroepkinderen. Voor een VVE peuterplaats is in 2012 een vast tarief van € 1.800,- (inclusief € 200,- ouderbijdrage) op jaarbasis vastgesteld. Op basis van 40 weken 10 uur per week komt dit neer op een uurtarief van € 4,50 per uur. De uiteindelijke subsidie wordt bepaald op basis van het aantal gerealiseerde kindplaatsen, aanbieders factureren eens in de 6 maanden.

Knelpunt

Het door de gemeente Wijdmeren gehanteerde uurtarief van € 4,50 per uur is niet meer toereikend. Kinderopvang instellingen geven aan dat er in de afgelopen jaren zowel voor de exploitatie van de reguliere alsook de VVE peuterspeelzalen tekorten zijn ontstaan. De tekorten variëren per instelling tussen de € 4.000,- en € 20.000,-. Het verschil heeft met de groepsgrootte en groepsbezetting te maken (des te kleiner de groep des te groter het verschil).

Instellingen hebben de tekorten in de afgelopen jaren zelf bekostigd maar geven aan dit niet meer te kunnen. De redenen hiervan zijn:

- De tekorten peuterspeelzalen worden nu verrekend in het uurtarief kinderopvang. De oudercommissie kinderopvang gaan niet meer akkoord met de bekostiging van peuterspeelzalen en VVE plaatsen.
- Instellingen geven aan minder reserves te hebben.
- Met dit bedrag kunnen de instellingen niet voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen.

Ter vergelijking in 2015 is de kostprijs peuterspeelzalen landelijk berekend op € 7,30 per uur. Voor de kinderopvangtoeslag geldt in 2016 een maximaal uurtarief van € 6,89 per uur.

6.2 Uitgangspunten nieuwe subsidiestructuur

Ten aanzien van de nieuwe subsidiestructuur VVE worden door de gemeente Wijdmeren de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Peuteropvang is in relatie tot Jeugdzorg mede een preventieve activiteit. Vanaf 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Eén van de kenmerken van het nieuwe stelsel is de vroegtijdige signalering en preventieve integrale aanpak. Investeren in de ontwikkeling van jonge kinderen is van groot belang om de ontwikkeling van het kind optimaal te stimuleren en dat kansen van ieder kind benut kunnen worden. Vroeg signalering is een belangrijke kernfunctie van de uitvoering VVE.
- Daarom dient het huidige bereik en de continuïteit van het huidige VVE aanbod zoveel mogelijk op peil gehouden te worden.
- De omvorming naar peuteropvang is niet bedoeld als bezuiniging, maar om de middelen in te zetten waar het echt nodig en effectief is.
- Voor peuterspeelzaalwerk wordt voortaan de term 'peuteropvang' gebruikt.
- Werkende ouders worden 'onder de toeslagregeling' kinderopvang gebracht.
- Alle peuterspeelzalen worden ook geregistreerd als kinderopvang (kinderdagverblijf), zodat het deel van de ouders dat recht heeft op de kinderopvangtoeslag daarop een beroep kan doen. Ouders die recht hebben op kinderopvangtoeslag ontvangen geen subsidie meer van de gemeente.
- Ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag, betalen een ouderbijdrage die gebaseerd wordt op de landelijke tabel voor de peuterspeelzalen (Adviestabel VNG) In 2016 bedraagt de ouderbijdrage € 200,-.
- Voor (VVE) geïndiceerde doelgroep peuters met niet werkende ouders blijft subsidie beschikbaar voor de meerkosten van het VVE-aanbod. In 2016 tot het maximum van € 2.756,- (exclusief € 200,- ouderbijdrage). In 2017 tot het maximum van € 2.956,- (exclusief € 200,-).
- Voor werkende ouders met een geïndiceerde VVE doelgroep peuter worden 2 dagdelen extra van 2,5 uur per dagdeel gesubsidieerd vanaf de leeftijd van 3 jaar. De ouderbijdrage voor deze 2 dagdelen bedraagt € 100,-.

6.3 Argumenten om over te gaan op een nieuwe subsidie structuur

De volgende argumenten zijn van toepassing als het gaat om de overgang naar een nieuwe subsidiestructuur in de gemeente Wijdmeren. Omdat:

- De huidige vaste VVE vergoeding van € 1.800, - (inclusief € 200, - oudervergoeding) is niet toereikend. Daarom wordt deze:
  - o vanaf augustus 2016 verhoogd naar € 2.756, - (exclusief € 200, - ouderbijdrage) vanaf januari 2018 verhoogd naar € 2.876 - (exclusief € 200, - ouderbijdrage).
  - o Voor 2018 zal de bekostiging afgestemd worden met de harmonisatie ne het besluit over de verdeling van de extra middelen voorschoolse voorzieningen.
- De uitvoering van VVE een wettelijke taak is waarbij strenge kwaliteitseisen van toepassing zijn deze dienen geborgd te worden.
- De financiering peuterspeelzaalwerk op verzoek van het kabinet vanaf 2018 gelijk getrokken moet worden met de landelijke financiering kinderopvang. Het basisbedrag van € 6,89 is gelijk aan het maximaal landelijk uurtarief kinderopvang 2016. In 2017 wordt dit verhoogd naar € 7,19 -.
- In de nieuwe situatie alleen subsidie verstrekt wordt voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag en daarnaast voor het VVE-aanbod voor doelgroep peuters in aanmerking komen. De subsidie is gebaseerd op het aantal peuters dat per aanbieder daadwerkelijk gebruik maakt van de peuteropvang.
- Het te subsidiëren uurtarief de indexering van de kinderopvangtoeslag volgt.
- De aanbieders verantwoordelijk zijn voor een goede bezetting 85% en de kosten worden door het voorgestelde maximale uurtarief begrensd.

Het aanbod gesubsidieerde peuteropvang na omvorming

De gemeente Wijdmeren wil ten aanzien van het aanbod de aanbieders zoveel mogelijk ruimte geven om maatwerk te leveren aan ouders, daarom stelt de gemeente geen eisen aan het aantal dagdelen of de openstellingsduur van het aanbod peuteropvang. Wel geeft de gemeente een kwaliteitskader aan van de voorwaarden waaronder subsidie verleend wordt. Zowel voor het basisaanbod van reguliere plaatsen die onder de subsidieregeling peuteropvang vallen, als voor het gebruik en de (aanvullende) subsidiëring van (VVE) doelgroep plaatsen. Het Consultatiebureau beoordeelt, op basis van de brede doelgroep definitie die de gemeente Wijdmeren vastgesteld heeft, welke peuters in aanmerking komen voor een doelgroep plaats.

Aanbod en subsidiëring per gebruikersgroep

Om een goed beeld te geven van het aanbod voor ouders in de nieuwe situatie worden 3 gebruikersgroepen onderscheiden:

1. Werkende ouder(s) die gebruik maken van een VVE plaats op basis van de kinderopvangtoeslag.
2. Ouders die gebruik maken van een VVE plaats op basis van de kinderopvangtoeslag en het minimum van 10 uur opvang niet halen (ouder werkt minder dan 7 uur per week).
3. Ouders die gebruik maken van een gesubsidieerde VVE doelgroep plaats.

Ad 1: Ouders die gebruik maken van reguliere plaatsen op basis van de kinderopvangtoeslag kunnen het aantal dagdelen zelf bepalen. De keuzevrijheid wordt begrensd door het aantal uren dat ouders werken: de inkomensafhankelijke kinderopvangtoeslag is van toepassing tot maximaal 140% van de werktijd tegen het maximum vastgestelde uurtarief (in 2016 € 6,89). Willen ouders meer uren afnemen dan moeten zij het uurtarief volledig zelf betalen. Deze ouders komen niet in aanmerking voor subsidie van de gemeente.

Ad 2: Werkende ouders met een VVE indicatie die minder dan 7 uur werken zij krijgen voor minder dan 10 uur toeslag (maximum van 140% werktijd). De ontbrekende toeslaguren worden aangevuld.

Ad 3: Niet werkende ouders met een VVE indicatie die gebruik maken van een VVE doelgroep peuterplaats vragen geen kinderopvangtoeslag aan. Zij komen in aanmerking voor 4 dagdelen (10 uur) VVE voorschoolse subsidie, de ouderbijdrage 2016 is € 200, -.

Vergoeding VVE

De vergoeding VVE wordt één keer per half jaar aan de VVE instelling met peuterplaatsen uitgekeerd. De gemeente betaalt de kosten minus de ouderbijdrage vanuit de OKE en OAB gelden aan de peuterspeelzalen.

Voor de periode 2016 en 2017 gaat het om 50 peuterplaatsen. Bij de berekening wordt gerekend met 46 peuterplaatsen (rekening houdend met de gedeeltelijke bekostiging van werkende ouders). Voor 46 peuterplaatsen zijn de totaalkosten € 140.560, -. Op basis van een maximaal uurtarief van:

- € 6,89 (in 2016) x 400 uur x 23 peuterplaatsen is € 63.388, -. Het betreft dan een volledig gesubsidieerde VVE-peuterplaats van drie dagdelen per week, gedurende 10 maanden.
Kosten voor:
  - o Niet werkende ouders in 2016 € 2.756, - kost (exclusief € 200, - ouderbijdrage).
  - o Voor werkende ouders in 2016 € 1.378, - kost (exclusief € 100, - ouderbijdrage).
- € 7,19 (in 2017) x 400 uur x 23 peuterplaatsen is € 66.148, -. Het betreft dan een volledig gesubsidieerde VVE-peuterplaats van drie dagdelen per week, gedurende 10 maanden.
Kosten voor:
  - o Niet werkende ouders in 2017 € 2.876, - kost (exclusief € 200, - ouderbijdrage).
  - o Voor werkende ouders in 2017 € 1.438,- kost (exclusief € 100,- ouderbijdrage).

De uiteindelijke kosten kunnen fluctueren omdat dit afhangt van het aantal daadwerkelijk afgenomen peuterplaatsen en de afgenomen tijdsduur.

6.4 Uitgangspunten voor de opleidingskosten

De minimumeisen voor de uitvoeringscondities en kwaliteit voor voorschoolse educatie zijn vastgelegd in de wet OKE, zoals de opleidingseisen van de leidsters, de kwaliteit van het VVE-programma en de frequentie van het VVE-aanbod. Om de kwaliteit van de geschoolde medewerkers te waarborgen en om taalachterstanden in de toekomst te kunnen bestrijden, moeten pedagogisch medewerkers en trainers over voldoende kennis en vaardigheden van ontwikkelingsstimulering bij jonge kinderen beschikken. Hiervoor moeten ze structureel worden bijgeschoold. Ook moet worden geïnvesteerd in nieuw personeel.

Om de 4 jaar worden de afspraken met de voorscholen over het integraal VVE-programma en de scholing van de pedagogisch medewerkers vastgelegd. Het gaat om het vergroten van kwaliteit van de pedagogisch medewerkers, ouderbetrokkenheid en het bereik van peuters en ouders. Door:

- Het borgen van kennis en expertise (interne kwaliteitszorg) VVE met 2 intervisiebijeenkomsten en Video Interactie Begeleiding.
- Scholing van nieuwe medewerkers in VVE programma.

Scholingskosten VVE

Programma	Doel	Toelichting	Kosten
Piramide (uitvoerder Eigen & Wijzer).	Borgen van kennis en expertise VVE. in 2017.	45 uur x € 67,22 (uurtarief trainer). 3 groepen pedagogische medewerkers, iedere groep tweemaal per jaar intervisiebijeenkomst, inclusief voorbereidingstijd en observaties voorafgaand.	3.025
Piramide (uitvoerder Eigen & Wijzer).	Borgen van kennis en expertise VVE in 2018	45 uur x € 67,22 (uurtarief trainer) 3 groepen pedagogische medewerkers, iedere groep tweemaal per jaar intervisiebijeenkomst, inclusief voorbereidingstijd en observaties voorafgaand.	3.025
	Opleiden 10 nieuwe mw-ers module 1 in 2017	100 uur x € 67,22 (uurtarief trainer) 36 uur training, 24 uur voorbereiding en 40 uur bijbehorende coaching on the job, 4 uur per medewerker/10 medewerkers)	6.722

Uk & Puk (Uitvoerder Kidswereld)	Borgen van kennis en expertise VVE in 2017	45 uur x € 67,22 (uurtarief trainer) (3 groepen pedagogische medewerkers, iedere groep tweemaal per jaar intervisiebijeenkomst, inclusief voorbereidingstijd en observaties voorafgaand)	3.025
Uk & Puk (Uitvoerder Kidswereld)	Borgen van kennis en expertise VVE in 2018	45 uur x € 67,22 (uurtarief trainer) (3 groepen pedagogische medewerkers, iedere groep tweemaal per jaar intervisiebijeenkomst, inclusief voorbereidingstijd en observaties voorafgaand)	3.025
	Opleiden 15 nieuwe medewerkers in 2017	Training module 1, voorbereiding en bijbehorende coaching on the job voor 15 medewerkers	5.340
Uk & Puk (Uitvoerder Kind & Co)	Opleiden 10 nieuwe medewerkers Kind & Co	Training module 1, voorbereiding en bijbehorende coaching on the job voor 10 medewerkers	3.560
Totaal			27.722

7 Nadere gemeentelijke afspraken met de Voor en Vroegscholen/ overige gemeentelijke doelgroepen

Taalachterstand bij statushouders

De komende jaren wordt een toename van het aantal statushouders verwacht. De opvang en integratie van deze groep kinderen vraagt een ander soort begeleiding.

Voor deze groep geldt dat zowel ouders als kinderen de taal niet spreken. Ook hebben zij een andere achtergrond. De beroepskrachten moeten naast algemene kennis en ervaring, extra vaardigheden in huis hebben, zoals affiniteit met de doelgroep, flexibiliteit en communicatieve vaardigheden (ouders spreken geen Nederlands). Ook moeten zij snel kunnen schakelen, kunnen inspelen op de groep. Gezien de achtergrond van deze kinderen, ligt de nadruk allereerst op veiligheid en structuur, duidelijke afspraken en een passende dagstructuur. Daarnaast moet er aandacht zijn voor de basiswoordenschat door te werken met thema's, vaste formuleringen, plaatjes, pictogrammen en liedjes. Inlevingsvermogen in peuters en ouders is vereist.

Vooralsnog wordt in overleg met de peuter en kinderopvangvoorzieningen gekozen om deze kinderen integraal binnen de VVE groepen op te vangen.

In 2017 zal de gemeente met de kinderopvang en onderwijsinstellingen de resultaten van deze groep evalueren en zal bekeken worden of deze groep kinderen een plek moeten krijgen in de voorschool binnen een reguliere VVE groep of in een vroegschool NT2 klas binnen een van de Integrale Kind Centra (IKC).

Overige gemeentelijke doelgroepen

Onder de gewijzigde Wkkip is vanaf 1 januari 2013 mogelijk dat alle ouders werkende en doelgroep ouders via de belasting een kinderopvangtoeslag krijgen. De gemeente kent op vier onderdelen de mogelijkheid om een aanvullende regeling te treffen. Naast het VVE beleid is het mogelijk om een tegemoetkoming kinderopvang te verstrekken aan:

1. Bijstandsgerechtigden met een re-integratietraject.
2. Tienerouders jonger dan 18 jaar die een opleiding volgen en uitkering Participatiewet krijgen of kunnen krijgen.

Voor beide groepen heeft de gemeente Wijdmeren geen aparte regeling. Wel kunnen deze ouders in geval de kinderopvangtoeslag niet toereikend is een beroep doen op bijzondere bijstand (conform het minimabeleid)

3. Ouders op grond van sociaal medische gronden. Voor deze groep is de beleidsregel Sociaal-Medische Indicatie (SMI) Wijdmeren 2016 opgesteld.
4. Uitvoering voorschoolse voorziening niet werkende ouders in Wijdmeren.

Voorschoolse voorziening niet werkende ouders in Wijdmeren

Op dit moment gaat circa 85% van de peuters al naar een voorschoolse voorziening. Tegelijkertijd gaat ongeveer 15%, circa 40.000 peuters (landelijk), nog niet naar een voorschoolse voorziening. Rijk en gemeenten zetten samen in op toegankelijke voorschoolse voorzieningen en een groter bereik van peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag die nu nog niet naar een voorschoolse voorziening gaan. Het doel is dat op termijn alle peuters naar een voorschoolse voorziening gaan. Het is aan gemeenten om dit aanbod vorm te geven. Het rijk stelt voor de financiering hiervoor via een decentralisatie-uitkering structureel middelen beschikbaar. Het uitgangspunt is dat ook voor deze groep een passende ouderbijdrage gaat gelden.

Uitgangspunten voorschoolse voorziening niet werkende ouders in Wijdmeren

- Het betreft kinderen van niet werkende ouders in de leeftijd van 2,5 jaar tot en met 3 jaar. Zij kunnen gebruik maken van 1 dagdeel peuterspeelzaalwerk. (dat wil zeggen 3,5 uur peuteropvang)
- De opvang vindt plaats in een LRKP geregistreerde peuterspeelzaal of peuter opvanggroep.
- Het maximaal te subsidiëren uurtarief is exclusief de ouderbijdrage. De ouderbijdrage wordt rechtstreeks aan de peuteropvang instelling vergoed en komt tot 2018 bovenop de maximaal te subsidiëren uurtarief.
- De financiering peuterspeelzaalwerk wordt vanaf 2018 gelijk getrokken met de financiering kinderopvang.
- Het maximaal te subsidiëren bedrag bedraagt in 2016 € 6,89 en in 2017 €7,19. Dit is gelijk aan het maximaal landelijk uurtarief kinderopvang.
- Het te subsidiëren uurtarief 2018 volgt de indexering van de kinderopvangtoeslag.
- Ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag, betalen een ouderbijdrage die gebaseerd wordt op de landelijke tabel voor de peuterspeelzalen (adviestabel VNG) voor 2016 bedraagt de ouderbijdrage € 200, -.

Vanaf 1 september 2016 wordt aan maximaal 15 doelgroep peuters 1 dagdeel peuterspeelzaal gesubsidieerd. Vanaf 2017 kunnen 14 doelgroep peuters 2 dagdelen per week naar een peuterspeelzaal. In 2018 21 kinderen dit loopt op tot 43 kinderen in 2021. Voor de verdere uitwerking zie onderstaande schema.

Schematische uitwerking 2016 en 2017 voorschoolse voorziening niet werkende ouders in Wijdmeren. Schema 2016

Jaar	Beschikbare middelen	Maximaal te subsidiëren uur prijs	Ouderbijdrage conform VNG peuterspeelzaal tabel	Maximaal aantal kinderen met 1 dagdeel
2016*	€ 14.572, -	€ 6,89	€ 200, -	15

Schema 2017

Jaar	Beschikbare middelen	Maximaal te subsidiëren uur prijs	Ouderbijdrage conform VNG peuterspeelzaal tabel	Maximaal aantal kinderen met 2 dagdelen
2017	€ 29.144, -	€ 7,19	€ 200, -**	14
2018	€ 43.716, -	€ 7,19*	€ 200, -**	21
2019	€ 58.288, -	€ 7,19*	€ 200, -**	28
2020	€ 72.860, -	€ 7,19*	€ 200, -**	36
2021	€ 87.433, -	€ 7,19*	€ 200, -**	43

- In 2016 wordt gestart met een aanbod van 1 dagdeel in de week per peuter. Vanaf 2017 wordt dit uitgebreid naar 2 dagdelen in de week.

Bijlage 1

Schematische uitwerking kosten VVE 2016-2019

Overzicht VVE kosten 2016-2018	
23 VVE plaatsen 2016	63.388
23 VVE plaatsen 2017	66.148
Scholingskosten 2016-2018	27.722
Totaalkosten	157.258

Schematische uitwerking voorschoolse voorziening niet werkende ouders in Wijdmeren

Jaar	Beschikbare middelen	Maximaal te subsidiëren uur prijs	Ouderbijdrage conform VNG peuterspeelzaal tabel	Totaal aantal dagdelen per jaar***	Maximaal aantal kinderen met 2 dagdelen
2016	€ 14.572, -	€ 6,89	€ 200, -	604	15
2017	€ 29.144, -	€ 7,19	€ 200, -**	1158	14
2018	€ 43.716, -	€ 7,19*	€ 200, -**	1737	21
2019	€ 58.288, -	€ 7,19*	€ 200, -**	2316	28
2020	€ 72.860, -	€ 7,19*	€ 200, -**	2895	36
2021	€ 87.433, -	€ 7,19*	€ 200, -**	3474	43